

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра фінансових технологій і підприємництва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

Управління фінансами підприємства

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Студента Іщенка Олександр Олександрович

групи Ф.м-11

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр.

Кваліфікаційна робота магістра містить результати власних досліджень.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на

відповідне джерело

_____
(підпис)

О.О. Іщенко

Керівник к.е.н., доцент

_____
(підпис)

О.В. Крухмаль

Суми 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри, д.е.н., проф.
_____ Л.Л. Гриценко
(підпис)
« ____ » _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ
до кваліфікаційної роботи магістра

Студент(-ка) групи Ф.м-11 інституту (центру) ННІ БіЕМ
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Іщенко Олександр Олександрович

Тема роботи: Управління фінансами підприємства

Затверджено наказом по СумДУ №1185-VI від «07» грудня 2022 р.

Термін здачі студентом завершеної роботи «05» грудня 2022 р.

Вихідні дані до роботи: нормативні й законодавчі акти, матеріали статистичної звітності, інструкції та положення, матеріали монографій, періодичних видань, підручників і навчальних посібників, дані фінансової звітності суб'єктів господарювання, організацій та установ тощо.

Зміст основної частини роботи (перелік питань для розроблення):

Цілі та задачі управління фінансами на підприємстві (цілі, задачі, інструменти управління)

Характеристика підприємства АТ «ЛПП» (фінансово-економічна характеристика підприємства, аналіз структури активів та пасивів підприємства, основні фінансові показники) Вдосконалення управління фінансовою стійкістю підприємства

Дата видачі завдання: « ____ » _____ 2022 р.

Керівник кваліфікаційної роботи: _____ Крухмаль О.В.
(підпис)

Завдання прийнято до виконання « ____ » _____ 20 ____ р. _____ Іщенко О.О.
(підпис)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи магістра

на тему

Управління фінансами підприємства

Іщенко Олександра Олександровича

Управління фінансовими ресурсами підприємства – це важлива складова господарської діяльності будь якого підприємства, один із способів забезпечити його ефективну діяльність. В умовах світової ринкової економіки управління фінансовими ресурсами на підприємстві посідає одну з ключових ролей в його діяльності, адже за рахунок грамотного планування та управління фінансовими ресурсами підприємства можна правильно розподіли та використати необхідні фінансові ресурси, збільшити прибуток компанії, зменшити можливість ситуації неплатоспроможності підприємства та підвищити рентабельність фірми.

Мета кваліфікаційної роботи: визначення, сутності управління фінансовими ресурсами підприємства, її види, напрямів підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами компанії.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи виступає процес управління фінансовими ресурсами підприємства ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП".

Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є фінансова політика підприємства ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП".

В результаті розроблення кваліфікаційної було проаналізовану та розкрито сутність поняття управління фінансами підприємства, його складові, цілі та завдання. Також було проаналізовано діяльність компанії ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП", проаналізовані основні фінансові показники підприємства, його активи та пасиви. Було розроблено план удосконалення фінансової діяльності компанії.

Ключові слова: підприємство, компанія, фінанси, активи, пасиви, оборотні активи, необоротні активи, ресурси, дебіторська заборгованість.

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 38 сторінках, 3 з яких список використаних джерел із найменувань. Робота містить 4 таблиці, 16 рисунків.

Рік захисту роботи – 2022 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	8
1.1 Цілі задачі та мета управління фінансами на підприємстві	8
1.2 Класифікація та функції фінансових ресурсів	13
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДПРИЄМСТВА	17
2.1 Коротка фінансово-економічна характеристика підприємства ...	17
2.2 Основні фінансові показники АТ "ЛПП"	21
2.3 Аналіз складу та структури активу АТ "ЛПП"	26
2.4 Аналіз складу та структури пасиву АТ "ЛПП"	33
3. ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП"	36
3.1 Механізми управління фінансовою стійкістю підприємства.....	36
3.2 Вдосконалення фінансової стійкості підприємства	38
ВИСНОВОК	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	43

ВСТУП

Управління фінансовими ресурсами – це важлива складова господарської діяльності підприємства, один із способів забезпечити його ефективну діяльність.

В умовах світової ринкової економіки управління фінансовими ресурсами на підприємстві посідає одну з ключових ролей в його діяльності, адже за рахунок грамотного планування та управління фінансовими ресурсами підприємства можна правильно розподіли та використати необхідні фінансові ресурси, збільшити прибуток компанії, зменшити можливість ситуації неплатоспроможності підприємства та підвищити рентабельність фірми.

Мета дослідження: визначення, сутності управління фінансовими ресурсами підприємства, її види, напрямів підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами компанії.

Основними завданнями є: аналіз діяльності обраного підприємства, систематизація підходів до визначення сутності управління фінансовими ресурсами, аналіз фінансової політики ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП", визначення напрямів підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами компанії.

Об'єктом дослідження є процес управління фінансовими ресурсами підприємства ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП".

Предмет дослідження – фінансова політика підприємства ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП".

У роботі використано такі методи дослідження, як порівняльний аналіз, статистичні методи та економіко-математичні методи аналізу.

Магістерська робота складається з трьох розділів. У першому розділі розглянуто основні елементи фінансова політика підприємства, які фактори на неї впливають. У другому розділі проаналізовано діяльність фінансову діяльність ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП", визначено основні фінансові

показники підприємства, його активи та пасиви, показано динаміку їх змін за три останні роки. У третьому розділі запропоновано заходи, щодо підвищення ефективності управління фінансовою політикою ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП".

1. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1 Цілі задачі та мета управління фінансами на підприємстві

Успішна діяльність на світовому ринку – це ціль кожної кожного підприємства і залежить вона від того, наскільки успішно підприємство розпоряджається і використовує свої ресурси. В умовах нинішнього світового ринку, ефективність діяльності будь-якої фірми залежить від обсягу використовуваних ресурсів та ресурсів, що залучаються. Також першочергово ефективна діяльність компанії залежить від ефективності управління наявними в неї ресурсами та ефективності взаємодії між цими ресурсами.

Значення фінансових ресурсів у діяльності кожної компанії є неоціненим. Без наявних фінансових ресурсів, неможлива діяльність будь-якого суб'єкта господарювання. Під час господарської діяльності компанії, проходить кругообіг фінансових ресурсів. Це замкнений цикл, який має декілька стадій. Перша стадія – залучення фінансових ресурсів, наступна стадія акумулювання фінансових ресурсів, далі стадія внесення фінансових ресурсів з метою подальшого залучення ресурсів у діяльності своєї компанії. Цей цикл є нескінченним, цих оборотів може бути безліч.

Управління фінансами підприємств – це процес управління потоками вихідних та вхідних коштів компанії для використання, формування та розподілу необхідних фінансових ресурсів. Також управління фінансами має на меті максимізацію прибутку фірми, мінімізації ризику ситуації неплатоспроможності компанії та підвищення рентабельності свого підприємства.

Ефективне управління фінансовими ресурсами підприємства має на меті організацію роботи фінансових служб. Також вона дає змогу правильно використовувати власні фінансові ресурси, залучати нові або додаткові фінансові ресурси на найвигідніших умовах. Дає змогу фінансові ресурси

інвестувати із найбільшим ефектом та проводити прибуткові операції на фінансовому ринку.

Основною метою процесу управління фінансами є отримання максимально можливої вигоди від роботи фірми в інтересах власників компанії. Для досягнення даної мети менеджерам з фінансів необхідно вирішити наступні завдання:

- Необхідно постійно підтримувати ліквідність компанії, тобто своєчасно виконувати свої зобов'язання по поточним рахункам оборотних активів.
- Необхідно досягти зростання рентабельності свого капіталу, тобто збільшувати свої прибутки за кожен грошову одиницю, яка була вкладена в компанію.
- Необхідно забезпечити фінансами ресурсами процеси для розширеного відтворення.

Зміст фінансового менеджменту полягає в тому, щоб максимально ефективно використовувати доступні фінансові механізми для досягнення тактичних та стратегічних цілей свого підприємства на рисунку 1.1.

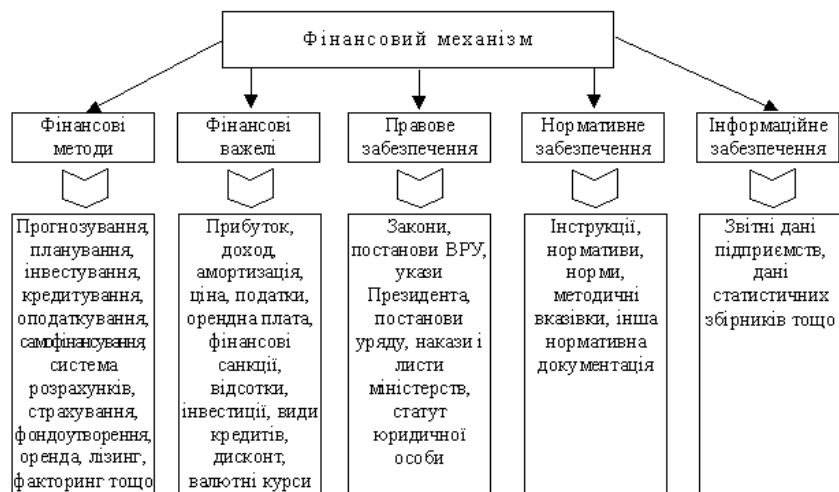

Рисунок 1.1 – Фінансові механізми і його забезпечення(складено на основі [4])

Є наступні цілі для управління фінансами:

- виживання компанії в умовах банкрутства;
- отримання лідерства в боротьбі за ринок збуту зі своїми конкурентами;
- збільшення ринкової вартості своєї компанії;
- створення стійких темпів для зростання економічного потенціалу своєї компанії;
- зростання обсягу реалізації та виробництва продукції свого підприємства;
- збільшення прибутків своєї фірми;
- зменшення витрат своєї компанії;
- забезпечити рентабельність для підприємства в його діяльності;
- знаходження, оцінювання та управління фінансовими ризиками.

Функцій фінансової управлінської діяльності на підприємстві поділяються на дві групи:

Перша група передбачає:

- 1) Розроблення фінансової стратегії .
- 2) Створення ефективних інформаційних систем.
- 3) Проведення аналізу фінансової діяльності компанії.
- 4) Розроблення фінансового плану діяльності компанії за її основними напрямками діяльності.
- 5) Розроблення систем для стимулювання використання в діяльності підприємства прийнятих управлінських рішень.

б) Здійснення контролю за впровадженням і реалізацію заздалегідь прийнятих управлінських рішень.

В свою чергу друга група фінансової управлінської діяльності на підприємстві в себе включає:

- Управління активами компанії, а саме оборотними та необоротними та оптимізації їх складу.
- Управління капіталом компанії, а саме власним капіталом та залученим капіталом і оптимізація їх складу.
- Управління інвестиціями компанії, а саме реальними та фінансовими інвестиціям.
- Управління грошовими потоками в компанії, а саме управління грошовими потоками від фінансової, інвестиційної та операційної діяльності.
- Управління фінансовими ризиками компанії, а саме контроль за складом ризику фінансів, управління страхуванням, проведення профілактики фінансових ризиків.
- Антикризове фінансове управління компанії, а саме управління створенням або відновлення стійкості фінансів, забезпеченням фінансової рівноваги, управління санацією компанії.

Основні завдання фінансової роботи складаються з чотирьох пунктів, а саме:

- 1) Мобілізація фінансових ресурсів, які необхідні для підтримки виробничого циклу підприємства, який передбачений планом.
- 2) Пошук шляху для максимізації прибутку компанії та пошук шляху підвищення рентабельності підприємства.
- 3) Контроль за раціональним та цільовим використання наявних в компанії фінансових ресурсів, щоб це було ефективно.
- 4) Вчасне виконання своїх зобов'язань перед кредитно-фінансовими установами, перед постачальниками, які задіяні в виробництві компанії та

працівниками своєї фірми, перед державними цільовими фондами та бюджетом.

Процес створення і впровадження фінансової політики охоплює декілька етапів на рисунку 1.2.

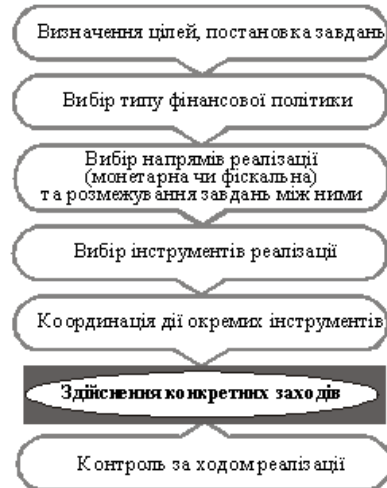

Рисунок 1.2 – Етапи формування і реалізації фінансової політики (складено на основі [6])

1.2 Класифікація та функції фінансових ресурсів

Управління процесом формування фінансових ресурсів підприємства зумовлює необхідність їх попередньої класифікації. Класифікація фінансових ресурсів підприємства передбачає їх поділ [7]:

- за титулом власності фінансових ресурсів;
- групі джерел залучення фінансових ресурсів;
- по часовому періоду на який залучаються фінансові ресурси.

По титулу власності фінансові ресурси поділяються на дві груп:

1) Власний капітал – фінансові ресурси компанії які власник сам вклав в підприємство при його створенні, що сформувалися в міру накопичення доходів та створення резервів у процесі функціонування підприємства.

2) Позиковий капітал – це грошовий капітал, який надається підприємству в позику та підприємство має повернути гроші власнику капіталу у вигляді відсотків.

Власний капітал включає в себе статутний капітал, нерозподілений прибуток, резервний капітал, додатковий капітал рисунок 1.3[3].

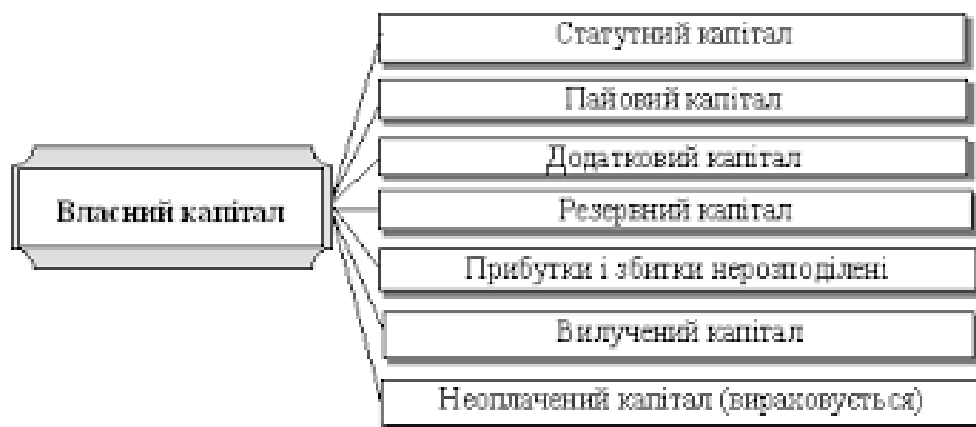

Рисунок 1.3 – Структура власного капіталу (складено на основі [12])

За групою джерел залучення капіталу до підприємства виділяють фінансові ресурси, що залучаються із внутрішніх і зовнішніх джерел. Фінансові ресурси, що залучаються із внутрішніх джерел, характеризують власну їх частину, що формується безпосередньо на підприємство для забезпечення його розвитку. Основу власних фінансових ресурсів, що формуються з внутрішніх джерел, становить чистий прибуток підприємства. Фінансові ресурси, що залучаються із зовнішніх джерел, є частиною, що формується поза межами підприємства[3].

За часовим періодом залучення виділяють такі види фінансових ресурсів: фінансові ресурси, що залучаються на довгостроковій та короткостроковій основі. Довгострокові – це фінансові ресурси, що залучаються які складаються з власних фінансових ресурсів, а також із позикових, що залучаються строком понад рік. Сума власного та довгострокового капіталу, створеного підприємством, називається "перманентний капітал". Фінансові ресурси, які залучаються на довгостроковій основі – це основний об'єкт управління формування в компанії. Фінансові ресурси, які залучаються на короткостроковій основі, навпаки формуються підприємством на період строком до одного року.

При розгляді класифікацій фінансових ресурсів ми також повинні розглянути функції фінансових ресурсів на рисунку 1.4.

Рисунок 1.4 – Функції фінансових ресурсів підприємства (складено на основі [3])

Відтворювальна функція фінансових ресурсів підприємства полягає в створенні збалансованості грошових, матеріальних та трудових ресурсів на всіх стадіях обороту капіталу.

Розподільна функція фінансових ресурсів полягає в розподіленні фінансових ресурсів компанії таким чином аби підприємством була отримана максимальна вигода від своєї ринкової діяльності.

Контрольна функція фінансових ресурсів підприємства полягає в тому аби здійснювати контроль над фінансовими ресурсами компанії, куди і яким чином вони були відправлені і яка від цього вигода для підприємства.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДПРЕМСТВА

2.1 Коротка фінансово-економічна характеристика підприємства

ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП", іменоване надалі товариством, є акціонерним товариством, керівником організації є Івахів Ярема Орестович.

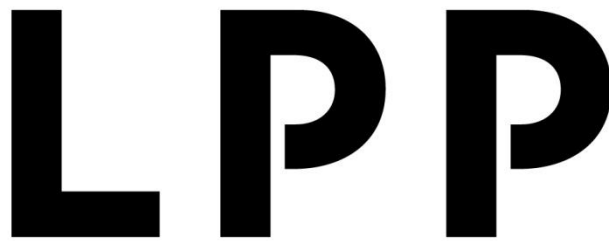

Рисунок 2.1 – Логотип ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП" (складено на основі [9])

Акціонерне товариство є юридичною особою та діє на підставі нинішнього законодавства, а саме на основі закону України «Про акціонерні товариства» Документ 514-VI, чинний, поточна редакція — Редакція від 06.10.2021, підстава - 1630-IX [13].

Акціонерне товариство має власне майно, що враховується на його власному балансі, може від свого імені купувати та здійснювати майнові та особистісні немайнові права, виконувати обов'язки, бути позивачем та

відповідачем у суді, має круглу печатку з емблемою та своїм найменуванням. Статутний капітал складає 2 132 760 грн. [9].

Підприємство ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП" зареєстрована 06.08.2003 за юридичною адресою Україна, 81200, Львівська обл., Львівський р-н, місто Перемишляни, вул. Міжгірська, будинок 1[8].

Основним видом діяльності є роздрібна торгівля одягом у спеціалізованих магазинах. Організація також здійснює діяльність по наступним неосновним напрямам:

- Оптова торгівля одягом і взуттям.
- Інші види роздрібної торгівлі в неспеціалізованих магазинах.
- Роздрібна торгівля взуттям і шкіряними виробами в спеціалізованих магазинах.
- Консультування з питань комерційної діяльності й керування.
- Оптова торгівля парфумними та косметичними товарами.
- Оптова торгівля іншими товарами господарського призначення.
- Неспеціалізована оптова торгівля.
- Роздрібна торгівля меблями, освітлювальним приладдям та іншими товарами для дому в спеціалізованих магазинах.
- Роздрібна торгівля газетами та канцелярськими товарами в спеціалізованих магазинах.
- Роздрібна торгівля косметичними товарами та туалетними принадлежностями в спеціалізованих магазинах.
- Роздрібна торгівля годинниками та ювелірними виробами в спеціалізованих магазинах.
- Роздрібна торгівля, що здійснюється фірмами поштового замовлення або через мережу інтернет.
- Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту[8].

Підприємство має дві основні цілі в своїй діяльності, перша - задоволення суспільних потреб у продукції, роботах та послугах суспільства, друга - отримання прибутку.

Досягнення таких цілей вирішується шляхом підвищення раціонального використання основних, оборотних та трудових ресурсів, підвищенням продуктивності праці, вивченням кон'юнктури ринку на якому підприємство здійснює свою діяльність.

Товариство має у своїй власності п'ять брендів, за допомогою яких здійснюється основний вид діяльності підприємства, а саме роздрібна торгівля одягом (Рис 2.2):

- House
- Mohito
- Reserved
- Cropp
- Sinsay

Рисунок 2.2 – Логотипи брендів, які належать ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП" (складено на основі [9])

Організаційна структура підприємства виглядає наступним чином (рис. 2.3)

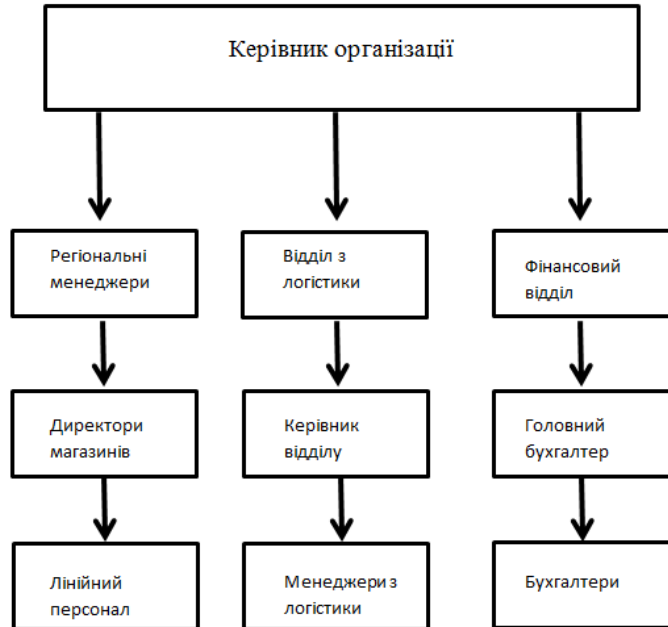

Рисунок 2.3- Організаційна структура підприємства

На малюнку 2.1 видно, що у ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП" входять три відділи. Усі три відділи підпорядковуються безпосередньо керівнику товариства.

2.2 Основні фінансові показники АТ "ЛПП"

Розглянемо основні фінансові показники підприємства за три останніх роки (табл. 2.1)

Таблиця 2.1 – Основні фінансові показники ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП" (складено на основі [8])

Показники	Період, рік (тис. грн.)			Відхилення по рокам(тис. грн.)		Темп зміни за роками, %	
	2019	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Чистий дохід від реалізації продукції	3 186 080	2 871 965	4 680 587	-314 115	1 808 622	-9.9	62.97
Собівартість реалізованої продукції	1 821 426	1 920 167	2 390 173	98 741	470 006	5.4	24.4
Валовий прибуток	1 364 654	951 798	2 290 414	-412 856	1 338 616	-30.3	140.6
Прибуток до оподаткування	526 927	-204 658	642 565	-731 585	847 223	-138.8	413.9
Чистий прибуток	422 215	-184 547	526 842	-606 762	711 389	-143.7	385.4

Відхилення або абсолютний приріст розраховується за формулою:

$$\Delta = y_i - y_{i-1}, \text{ де } y_i - \text{це поточний рік, } y_{i-1} - \text{це попередній рік.}$$

Відхилення чистого доходу від реалізації продукту 2020 р.:

$$2\,871\,965 - 3\,186\,080 = -314\,115 \text{ (Тис. грн.)}$$

Відхилення собівартості реалізованої продукції 2020 р.:

$$1\,920\,167 - 1\,821\,426 = 98\,741 \text{ (Тис. грн.)}$$

Відхилення валового прибутку 2020 р.:

$$951\,798 - 1\,364\,654 = -412\,856 \text{ (Тис. грн.)}$$

Відхилення прибутку до оподаткування 2020 р.:

$$-204\,658 - 526\,927 = -731\,585 \text{ (Тис. грн.)}$$

Відхилення чистого прибутку 2020 р.:

$$-184\,547 - 422\,215 = -606\,762 \text{ (Тис. грн.)}$$

Відхилення чистого доходу від реалізації продукту 2021 р.:

$$4\,680\,587 - 2\,871\,965 = 1\,808\,622 \text{ (Тис. грн.)}$$

Відхилення собівартості реалізованої продукції 2021 р.:

$$2\,390\,173 - 1\,920\,167 = 470\,006 \text{ (Тис. грн.)}$$

Відхилення валового прибутку 2021 р.:

$$2\,290\,414 - 951\,798 = 1\,338\,616 \text{ (Тис. грн.)}$$

Відхилення прибутку до оподаткування 2021 р.:

$$642\,565 - (-204\,658) = 847\,223 \text{ (Тис. грн.)}$$

Відхилення чистого прибутку 2021 р.:

$$526\,842 - (-184\,547) = 711\,389 \text{ (Тис. грн.)}$$

Темп приросту розраховується за формулою:

$$T_{\text{пр}} = \left(\frac{y_i}{y_{i-1}} - 1 \right) * 100$$

Темп приросту чистого доходу від реалізації продукту 2020 р.:

$$\left(\frac{2\,871\,965}{3\,186\,080} - 1 \right) * 100 = -9.9\%$$

Темп приросту собівартості реалізованої продукції 2020 р.:

$$\left(\frac{1\,920\,167}{1\,821\,426} - 1 \right) * 100 = 5.4\%$$

Темп приросту валового прибутку 2020 р.:

$$\left(\frac{951\,798}{1\,364\,654} - 1\right) * 100 = - 30.3\%$$

Темп приросту прибутку до оподаткування 2020 р.:

$$\left(\frac{-204\,658}{526\,927} - 1\right) * 100 = - 138.8\%$$

Темп приросту чистого прибутку 2020 р.:

$$\left(\frac{-184\,547}{422\,215} - 1\right) * 100 = - 143.7\%$$

Темп приросту чистого доходу від реалізації продукту 2021 р.:

$$\left(\frac{4\,680\,587}{2\,871\,965} - 1\right) * 100 = 62.97\%$$

Темп приросту собівартості реалізованої продукції 2021 р.:

$$\left(\frac{2\,390\,173}{1\,920\,167} - 1\right) * 100 = 24.4\%$$

Темп приросту валового прибутку 2021 р.:

$$\left(\frac{2\,290\,414}{951\,798} - 1\right) * 100 = 140.6\%$$

Темп приросту прибутку до оподаткування 2021 р.:

$$\left(\frac{642\,565}{-204\,658} - 1\right) * 100 = 413.9\%$$

Темп приросту чистого прибутку 2021 р.:

$$\left(\frac{526\,842}{-184\,547} - 1\right) * 100 = 385.4\%$$

Виходячи з даних наведених в даній таблиці ми можемо побачити, що чистий дохід підприємства у 2021 році виріс на 1 808 622 тис. грн., порівняно з таким же періодом за минулий рік. А валовий прибуток виріс аж на 140.6%

порівняно з 2020, чистий прибуток підприємства за 21 рік склав 526 842 тис. грн., що на 711 389 тис. грн. більше ніж у попередньому звітному періоді. Взагалі можна зазначити, що 2020 рік у підприємства склався невдало збитки у цьому році склали 184 547 тис. грн., для запобігання повторення даної ситуації підприємству необхідно покращення організаційно-фінансової політики. Потрібно провести організаційну роботу щодо покращення фінансового стану підприємства.

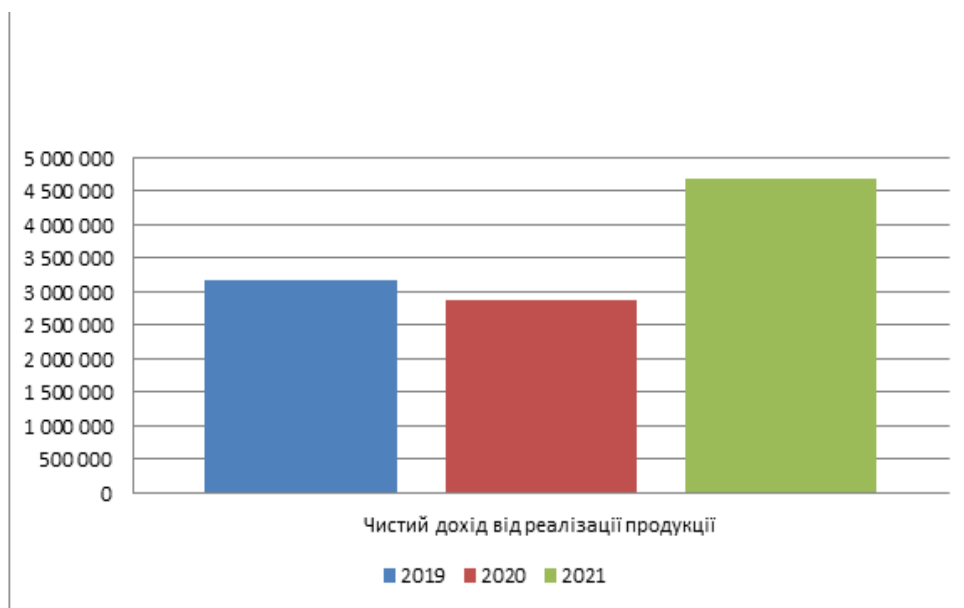

Рисунок 2.2 - Дохід від реалізації продукції

Чистий дохід підприємства у 2020 році склав 2 871 965 тис. грн. і зменшився порівняно з 2019 роком на 314 115 тис грн., а у 2021 він виріс на 1 808 622 тис. грн.. порівняно з двадцятим роком і скла 4 680 587 тис. грн..(рис. 2.2).

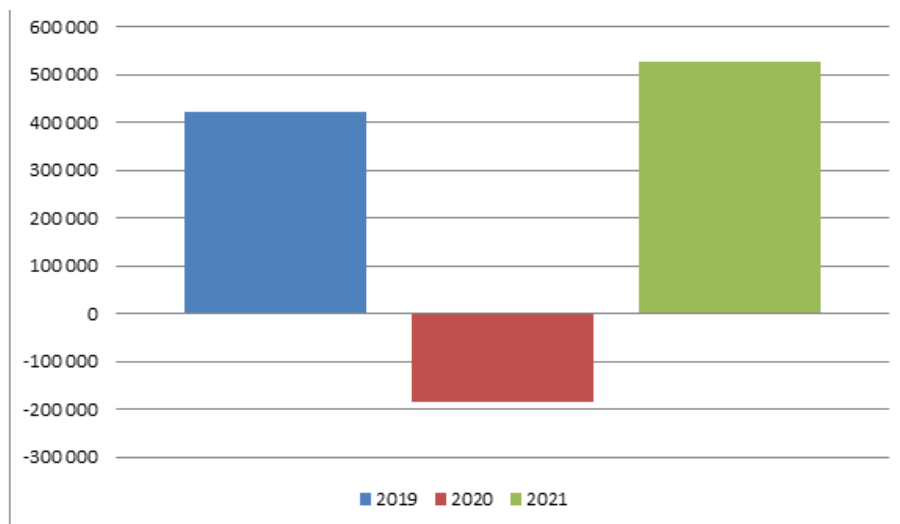

Рисунок 2.3 – Чистий прибуток

Чистий прибуток 2021 році склав 526 842 тис. грн., що на 711 389 тис. грн., більше ніж у 2020 році, у двадцятому році прибуток склав – 184 547 тис. грн., тобто це були збитки, а у 2019 році прибуток складав 422 215 тис. грн..

2.3 Аналіз складу та структури активу АТ "ЛПП"

Таблиця 2.2 - Аналіз складу та структури активу ДП "ЛПП УКРАЇНА"
АТ "ЛПП" за три останніх роки (складено на основі [8])

Показники	Період, рік						Відхилення по рокам			
	2019		2020		2021		2020		2021	
	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%
Необоротні активи	1 305	67.34	1 565	76.71	2 449	68.55	260	9.37	884 06	- 8.16
	175		600		665		425		5	
Нематеріальні активи	39	0.03	252	0.01	121	0.005	213	0.02	- 131	- 0.005
Незавершені капітальні інвестиції	78 373	6	90 466	5.77	39 221	1.6	12 093	- 0.23	- 51 245	-4.17
Основні засоби	1 209 554	92.7	1 437 561	91.82	2 344 561	95.7	228 007	-0.88	907 000	3.88
Відстрочені податкові активи	17 209	1.3	37 321	2.4	65 762	2.7	20 112	1.1	28 441	0.3
Оборотні активи	632	32.66	475	23.29	1 123	31.45	-	- 9.37	648 19	8.16
	859		249		444		157 610		5	
Виробничі запаси	12 401	1.95	8 247	1.76	6 334	0.56	- 4 154	- 0.19	-1 913	-1.2
Товари	475 510	75.14	405 368	85.29	813 873	72.44	- 70 142	10.15	408 505	-12.85
Дебіторська заборгованість за продукцію	2 398	0.38	6 682	1.4	4 443	0.39	4 284	1.02	- 2 239	-1.01
Дебіторська заборгованість за розрахунками	33 579	5.3	11 866	2.49	98 700	8.78	- 21 713	- 2.81	86 834	6.29
Витрати майбутніх періодів	0	0	0	0	1 327	0.14	0	0	1 327	0.14

Продовження таблиці 2.2

Інші оборотні активи	0	0	0	0	33 609	2.99	0	0	33 609	2.99
Гроші та їх еквіваленти	108 971	17.23	43 086	9.06	165 158	14.7	- 65 885	-8.17	122 072	5.64
Разом	1 938 034	100	2 040 849	100	3 573 109	100	102 815	0	1 532 260	0

Відхилення необоротних активів:

Відхилення необоротних активів 2020:

1) $1\,565\,600 - 1\,305\,175 = 260\,425$ (Тис. грн.)

2) $76.71 - 67.34 = 9.37\%$

Відхилення нематеріальних активів 2020:

1) $252 - 39 = 213$ (Тис. грн.)

2) $0.03 - 0.01 = 0.02\%$

Відхилення незавершених капітальних інвестицій 2020:

1) $90\,466 - 78\,373 = 12\,093$ (Тис. грн.)

2) $5.77 - 6 = -0.23\%$

Відхилення основних засобів 2020:

1) $1\,437\,561 - 1\,209\,554 = 228\,007$ (Тис. грн.)

2) $91.82 - 92.7 = -0.88\%$

Відхилення по відстроченим податковим активам 2020:

1) $37\,321 - 17\,209 = 20\,112$ (Тис. грн.)

2) $2.4 - 1.3 = 1.1\%$

Відхилення необоротних активів 2021:

1) $2\,449\,665 - 1\,565\,600 = 884\,065$ (Тис. грн.)

2) $68.55 - 76.71 = -8.16\%$

Відхилення нематеріальних активів 2021:

1) $121 - 252 = -131$ (Тис. грн.)

2) $0.005 - 0.01 = -0.005\%$

Відхилення незавершених капітальних інвестицій 2021:

1) $39\,221 - 90\,466 = -51\,245$ (Тис. грн.)

2) $1.6 - 5.77 = -4.17\%$

Відхилення основних засобів 2021:

1) $2\,344\,561 - 1\,437\,561 = 907\,000$ (Тис. грн.)

2) $95.7 - 91.82 = 3.88\%$

Відхилення по відстроченим податковим активам 2021:

1) $65\,762 - 37\,321 = 28\,441$ (Тис. грн.)

2) $2.7 - 2.4 = 0.3\%$

Відхилення оборотних активів:

Відхилення оборотних активів 2020:

1) $475\,249 - 632\,859 = -157\,610$ (Тис. грн.)

2) $23.29 - 32.66 = -9.37\%$

Відхилення виробничих запасів 2020:

1) $8\,247 - 12\,401 = -4\,154$ (Тис. грн.)

$$2) 1.76 - 1.95 = - 0.19\%$$

Відхилення товару 2020:

$$1) 405\,368 - 475\,510 = - 70\,142 \text{ (Тис. грн.)}$$

$$2) 85.29 - 75.14 = 10.15\%$$

Відхилення дебіторської заборгованості за продукцією 2020:

$$1) 6\,682 - 2\,398 = 4\,284 \text{ (Тис. грн.)}$$

$$2) 1.4 - 0.38 = 1.02\%$$

Відхилення дебіторської заборгованості за рахунками 2020:

$$1) 11\,866 - 33\,579 = - 21\,713 \text{ (Тис. грн.)}$$

$$2) 2.49 - 5.3 = - 2.81\%$$

Відхилення грошей та їх еквівалентів 2020:

$$1) 43\,086 - 108\,971 = - 65\,885 \text{ (Тис. грн.)}$$

$$2) 9.06 - 17.23 = -8.17 \%$$

Відхилення оборотних активів 2021:

$$1) 1\,123\,444 - 475\,249 = 648\,195 \text{ (Тис. грн.)}$$

$$2) 31.45 - 23.29 = 8.16 \%$$

Відхилення виробничих запасів 2021:

$$1) 6\,334 - 8\,247 = -1\,913 \text{ (Тис. грн.)}$$

$$2) 0.56 - 1.76 = -1.2 \%$$

Відхилення товару 2021:

$$1) 813\,873 - 405\,368 = 408\,505 \text{ (Тис. грн.)}$$

$$2) 72.44 - 85.29 = -12.85 \%$$

Відхилення дебіторської заборгованості за продукцією 2021:

$$1) 4\,443 - 6\,682 = -2\,239 \text{ (Тис. грн.)}$$

$$2) 0.39 - 1.4 = -1.01 \%$$

Відхилення дебіторської заборгованості за рахунками 2021:

$$1) 98\,700 - 11\,866 = 86\,834 \text{ (Тис. грн.)}$$

$$2) 8.78 - 2.49 = 6.29 \%$$

Відхилення у витратах на майбутні періоди 2021:

$$1) 1\,327 - 0 = 1\,327 \text{ (Тис. грн.)}$$

$$2) 0.14 - 0 = 0.14\%$$

Відхилення інших оборотних активів 2021:

$$1) 33\,609 - 0 = 33\,609 \text{ (Тис. грн.)}$$

$$2) 2.99 - 0 = 2.99\%$$

Відхилення грошей та їх еквівалентів 2021:

$$1) 165\,158 - 43\,086 = 122\,072 \text{ (Тис. грн.)}$$

$$2) 14.7 - 9.06 = 5.64\%$$

Дані з таблиці 2.2, дають нам змогу визначити, що більшу частину в структурі майна займають необоротні активи, а саме вони складають 68.55% від усієї структури у 2021 році. Доля основних засобів складає 92.7%, 91.82% та 95.7% у 2019, 2020 та 2021 році відповідно. Оборотні активи більшою мірою складаються з товару 72.44% і з грошей та їх еквівалентів 14.7% у 2021 році. Структура майна ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП"

характеризується доволі високою долею необоротних активів, їх майже вдвічі більше, аніж оборотних.

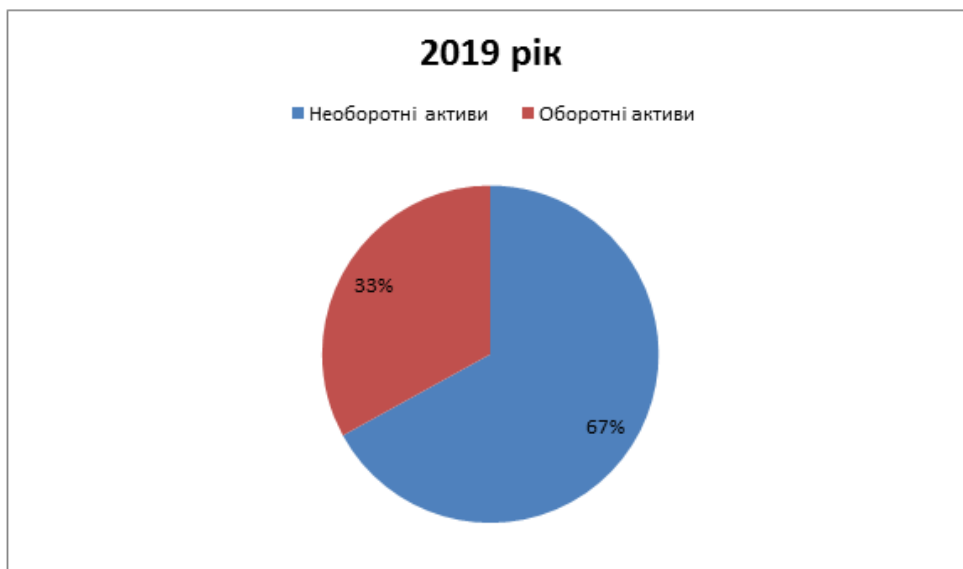

Рисунок 2.4 – Структура активів у 2019 році

На рисунку 2.4 видно, що у 2019 році необоротні активи склали 67% усіх активів, а оборотні лише 33% від усіх активів.

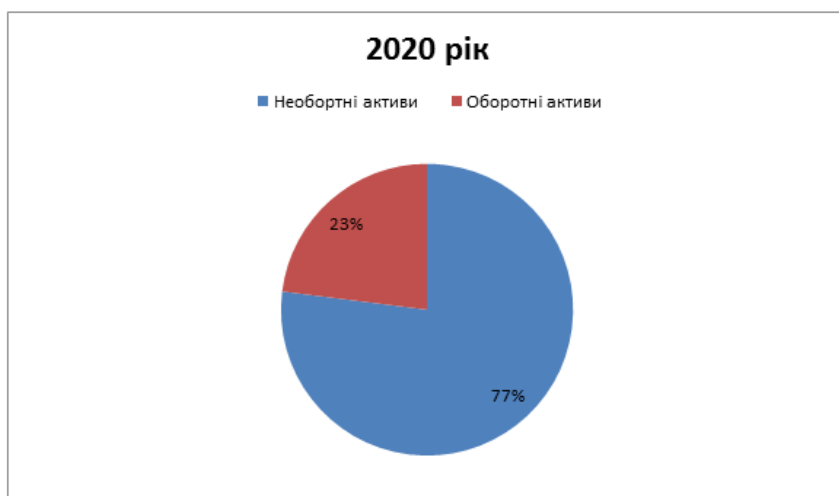

Рисунок 2.5 – Структура активів у 2020 році

На рисунку 2.5 видно, що у 2020 році необоротні активи склали 77% усіх активів, а оборотні лише 23% від усіх активів.

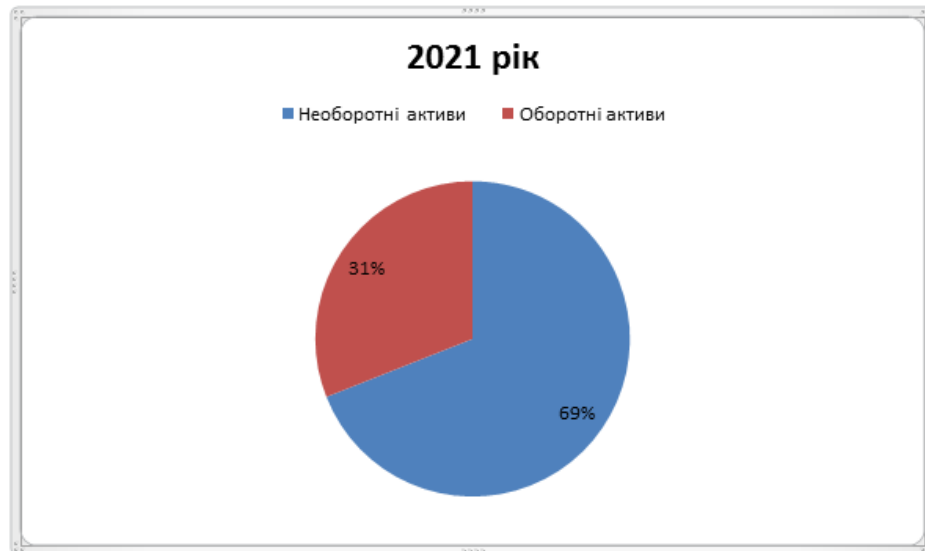

Рисунок 2.6 – Структура активів у 2021 році

На рисунку 2.6 видно, що у 2021 році необоротні активи склали 69% усіх активів, а оборотні лише 31% від усіх активів.

На рисунках 2.4, 2.5 і 2.6 видно, що доля необоротних активів займає значну часту усіх активів 67%, 77% і 69% у 2019, 2020 і 2021 роках відповідно.

Продовження таблиці 2.3

розрахунками з оплати праці	6 613	1.79	5 232	1.15	54	0.01	-1 381	-0.64	-5 178	-1.14
за одержаними авансами	852	0.23	0	0	0	0	-852	-0.23	0	0
Поточні забезпечення	13 727	3.72	18 815	4.13	16 506	2.09	5 088	0.41	-2 309	-2.04
Інші поточні зобов'язання	7 763	2.1	18 973	4.16	32 269	4.08	11 210	2.06	13 296	-0.08
Всього	1 938 034	100	2 040 849	100	3 573 109	100	102 815	0	1 532 260	0

Відхилення власного капіталу у 2020 році:

1) $901\,579 - 1\,086\,126 = -184.547$ (Тис. грн.)

2) $44.18 - 56.04 = -11.86\%$

Відхилення довгострокових зобов'язань у 2020 році:

1) $684\,141 - 483\,148 = 200\,993$ (Тис. грн.)

2) $33.52 - 24.93 = 8.59\%$

Відхилення поточних зобов'язань у 2020 році:

1) $455\,129 - 368\,760 = 86\,369$ (Тис. грн.)

2) $22.3 - 19.03 = 3.27\%$

Відхилення власного капіталу у 2021 році:

1) $1\,458\,972 - 901\,579 = 557\,393$ (Тис. грн.)

2) $40.83 - 44.18 = -3.35\%$

Відхилення довгострокових зобов'язань у 2021 році:

1) $1\,323\,888 - 684\,141 = 639\,747$ (Тис. грн.)

$$2) 37.05 - 33.52 = 3.53\%$$

Відхилення поточних зобов'язань у 2021 році:

$$1) 790\,249 - 455\,129 = 335\,120 \text{ (Тис. грн.)}$$

$$2) 22.12 - 22.3 = -0.18\%$$

Виходячи з даних наведених в таблиці 4, можна зробити висновок, що основним джерелом формування майна ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП" за останні три роки є власний капітал він складає 56.04%, 44.18% та 40.83% у 2019, 2020 та 2021 році відповідно.

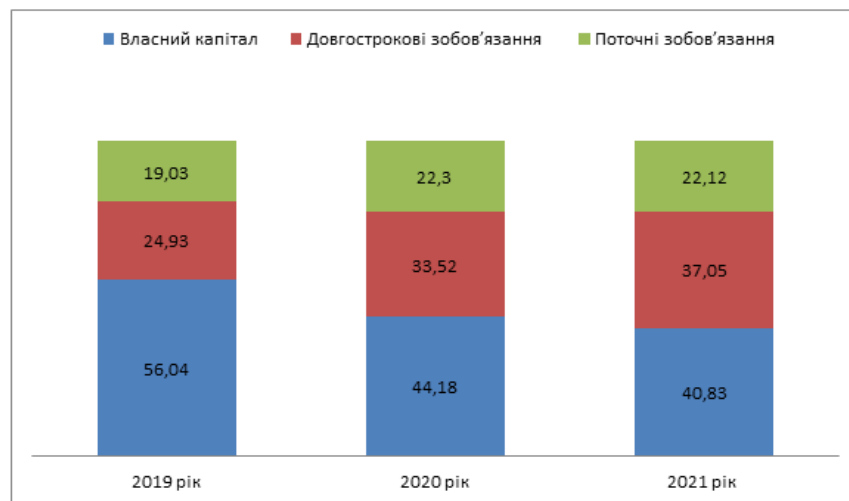

Рисунок 2.7 - Структура пасиві ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП" за три останні роки

3. ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП"

3.1 Механізми управління фінансовою стійкістю підприємства

Механізми управління фінансовою стійкістю підприємства - це один з головних елементів системи управління компанією, що створює вплив на фактори, від яких залежить фінальний результат діяльності компанії (рис.3.1).

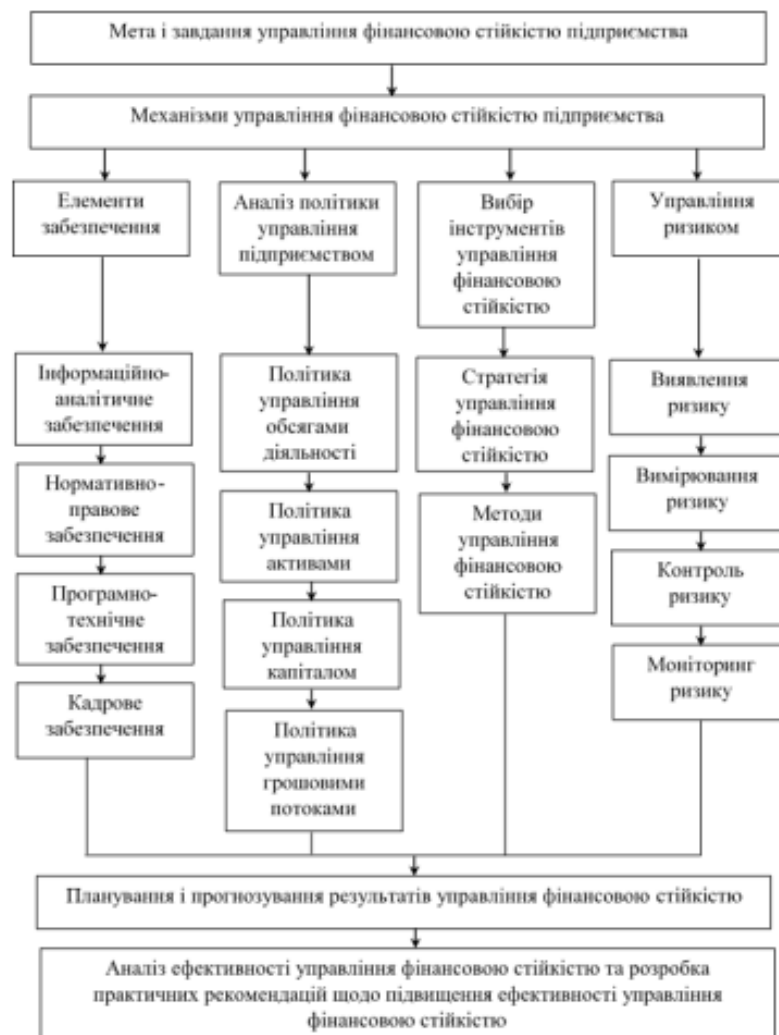

Рисунок 3.1 – Основні складові механізму управління фінансовою стійкістю на підприємстві (складено на основі [1])

Процес створення механізму для управління фінансовою стійкістю компанії можна показати у вигляді послідовно пов'язаних між собою етапів (рис.3.2)

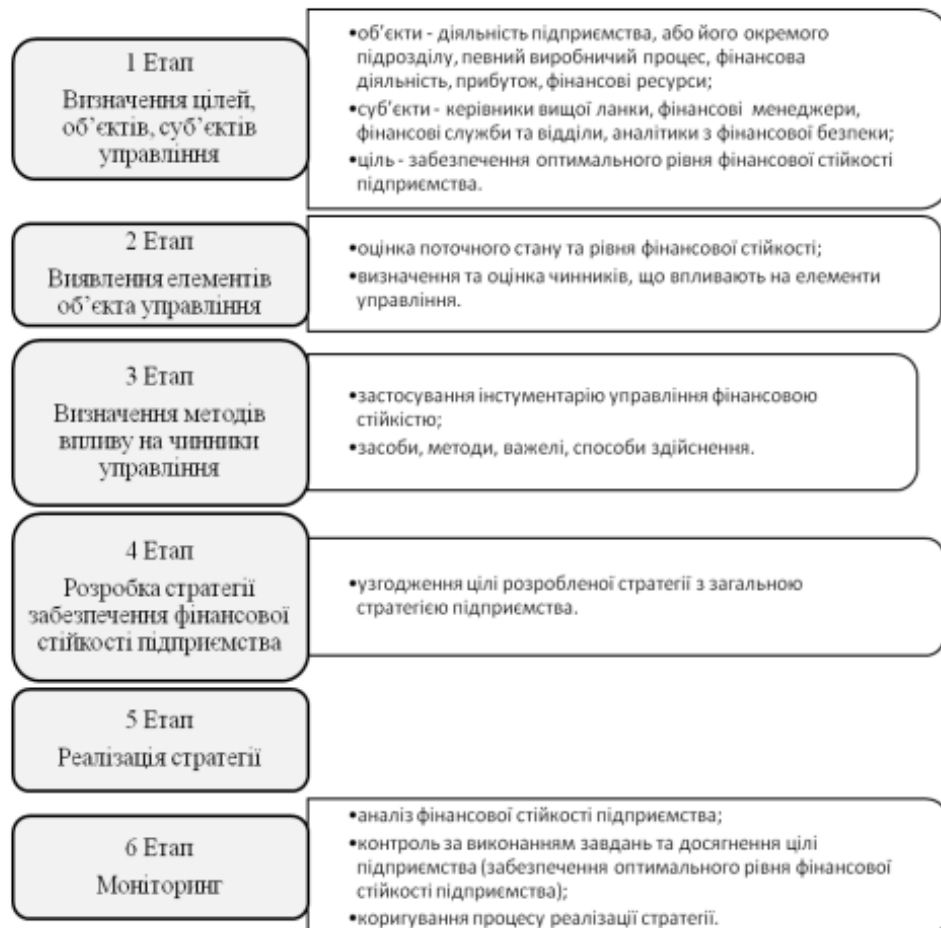

Рисунок 3.2 - Послідовність етапів розробки механізму управління фінансовою стійкістю компанії (складено на основі [1,2,3])

3.2 Вдосконалення фінансової стійкості підприємства

Після аналізу ефективності управління фінансовими ресурсами АТ "ЛПП" з різних фінансових показників, проведеному у другому розділі ми можемо побачити, що значна частина оборотних активів не використовується за рахунок того, що вони залишаються в дебіторській заборгованості, а саме 9.17% від усіх оборотних активів, тобто 103 143 (тис. грн.), у 2021 році. Прагнення максимально можливого скорочення дебіторської заборгованості – це дієвий спосіб покращення фінансової стійкості ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП".

Основні рахунки з дебіторської заборгованості йдуть від підприємців, які закупають товар для власної реалізацію, незалежно від ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП". Є чотири основних покупці (табл.3.1), а саме:

- ТОВ «Мрія», місто Дніпро
- ТОВ «Sportlive», місто Черкаси
- ТОВ «Молодь», місто Львів
- ІП «Петрик Роман Сергійович» місто Одеса

Таблиця 3.1 – покупці продукції ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП"

Споживач	Дебіторська заборгованість у 2021 році (тис. грн.)
ТОВ «Мрія»	24 356
ТОВ «Sportlive»	12 248
ТОВ «Молодь»	27 856
ІП «Петрик Роман Сергійович»	8 306

$$1) 24\,356 + 12\,248 + 27\,856 + 8\,306 = 72\,766 \text{ (тис. грн.)}$$

$$2) \frac{72\,766}{103\,143} * 100 = 70.54\%$$

Отже, сумарна дебіторська заборгованість цих споживачів перед компанією у 2021 році складає 72 766 тис. грн., що складає 70.54% від усієї дебіторської заборгованості перед компанією.

У компанії заключний контракт відповідно до якого споживачі повертають всю суму реалізованої продукцію через три місяці після відвантаження товару, відповідно у 2021 році компанія мала 72 766 тис. грн. оборотних активів, яких не могла використовувати за рахунок того, що вони були «заморожені» в дебіторській заборгованості.

Пропоную переукласти контракти з усіма споживачами, на нових умовах, підходящих для кожного з клієнтів, а саме:

- Для ТОВ «Молодь», як для найбільш платоспроможного споживача, створити нові умови оплат 50% усієї суми товару зразу при отриманні, а не після реалізації і збільшити термін відстрочування з трьох місяців на рік.
- ТОВ «Мрія», 40% товару оплачується одразу після заключення договору, інша частина через шість місяців, всю суму реалізованого продукту.
- ТОВ «Sportlive» , 20% отриманої продукції оплачується відразу, а інша частина через п'ять місяців, сума реалізованого продукту.
- ІП «Петрик Роман Сергійович», оплата 12% при отриманні товару, через чотири місяці сума реалізованого продукту.

Розрахунки покращення суми дебіторської заборгованості у 2021 році з урахуванням заключення нових контрактів:

- 1) $27\,856 * 50\% = 13\,928$ (тис. грн.) ТОВ «Молодь»
- 2) $24\,356 * 40\% = 9\,742$ (тис. грн.) ТОВ «Мрія»
- 3) $12\,248 * 20\% = 2\,449$ (тис. грн.) ТОВ «Sportlive»

$$4) 8\,306 * 12\% = 996 \text{ (тис. грн.) ІІ «Петрик Роман Сергійович»}$$

5) $13\,928 + 9\,742 + 2\,449 + 996 = 27\,115$ (тис. грн.) сума заощаджених коштів за рахунок заключення нових контрактів

$$6) \frac{27\,115}{103\,143} * 100 = 26.28\%$$

Отже, при заключенні нових контрактів з споживачами у 2021 році вдалось би заощадити 27 115 тис. грн., що являє 26.28% від усієї дебіторської заборгованості у 2021 році, ці кошти можна було би вивільнити задля того аби авансувати їх на збільшення обороту.

ВИСНОВКИ

Отже, управління фінансовими ресурсами підприємства – це один з головних видів діяльності компанії для її ефективного функціонування на ринку. Управління фінансовими ресурсами підприємств – це процес управління потоками вхідних і вихідних коштів установи для формування, розподілу і використання необхідних фінансових ресурсів, максимізації прибутку підприємства, мінімізації ризику неплатоспроможності та підвищення рентабельності підприємства.

Основною метою діяльності управління фінансовими ресурсами є максимізація можливості досягнення поставлених задач керівництвом компанії.

ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП" – це акціонерне товариство яке є дочірньою компанією "ЛПП", його основний вид діяльності це роздрібна торгівля одягом у спеціалізованих магазинах. Компанія має п'ять брендів для здійснення свого основного виду діяльності, а саме:

- House
- Mohito
- Reserved
- Cropp
- Sinsay

При проведенні аналізу активів підприємства було визначено, що більшу частину в структурі майна займають необоротні активи 68.55% , а меншу частину необоротні активи 31.45% відповідно. При проведенні аналізу пасивів ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП", було визначено, що основним джерелом формування майна підприємства за останні три роки є власний капітал він складає 56.04%, 44.18% та 40.83% у 2019, 2020 та 2021 році відповідно.

На основі аналізу фінансової діяльності підприємства було рекомендовано зменшити дебіторську заборгованість в структурі оборотних активів, розроблено план завдяки, якому вдалось би зменшити суму дебіторської заборгованості у дві тисячі двадцять першому році 26.28%, що складає 27 115 тисяч гривень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Косарева І. П. Механізм управління фінансовою стійкістю підприємства / І. П. Косарева, А. С. Бут // Молодий вчений. - 2017. - № 4. - С. 678-682. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_4_160.
2. Причуляк Н. М. Ознаки фінансової стійкості – теоретична основа моделювання факторних систем / Н. М. Причуляк // Економіка. Фінанси. Право. – 2013. – № 1. – С. 26-31.
3. Решитнякова А. В., Щербань О. Д. Управління фінансовою стійкістю підприємства // ББК 65.261 (4 укр). – 2016. – С. 139.
4. Косарева І.П., Удовика Є.М. Удосконалення системи управління фінансовою стійкістю підприємств / І. П. Косарева, Є. М. Удовика // Глобальні та національні проблеми економіки (електронне наукове видання). - 2018. - № 23. - С. 246-251. - Режим доступу: http://globalnational.in.ua/archive/23_2018/48.pdf.
5. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: навч. посіб. Київ: Знання, 2000. 378 с.
6. Управління фінансами підприємств. Організація фінансової роботи на підприємстві [Електронний ресурс]. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://pidru4niki.com/19570411/finansu/upravlinnya_finansami_pidpriyemstv_organizatsiya_finansovoyi_roboti_pidpriyemstvi.
7. Цілі та задачі управління фінансами підприємства [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://buklib.net/books/22910/>.
8. ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО "ЛПП УКРАЇНА" АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ЛПП" [Електронний ресурс]. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://clarity-project.info/edr/32435513>.
9. ДП "ЛПП УКРАЇНА" АТ "ЛПП" [Електронний ресурс]. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://vkursi.pro/card/dp-lpp-ukraina-at-lpp-32435513>.

10. Стрішенець О. Аналітичний огляд фінансової стійкості підприємства / О. Стрішенець // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. - 2018. - № 3 (РОЗДІЛ III. Економіка та управління підприємствами). - С. 58-65. - Режим доступу: <https://echas.eenu.edu.ua/index.php/echas/article/view/367/313>.

11. Тридід О.М., Орехова К.В. Оцінювання фінансової стійкості підприємства: монографія. Київ: вид-во Університету БС НБ України, 2010. 143 с.

12. Куцик В.І., Борисенко Н.В. Суть і аналіз фінансово-економічного стану підприємства в сучасних умовах. Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць. Вип. 19.13. Львів: РВВ НЛТУ України, 2009. С. 274–278.

13. Про інноваційну діяльність: Закон України від 26.12.2002 р. № 380-IV 2002. № 36. ст. 266. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>

14. Зянько В.В., Єпіфанова І.Ю., Зянько В.В. Інноваційна діяльність підприємств та її фінансове забезпечення в умовах трансформаційних змін економіки України: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2015. 168 с.

15. Іщенко Н.А. Сучасний стан та фінансування інноваційної діяльності підприємств в Україні. Проблеми економіки. 2020. №4. С. 320-325.

16. Кравченко Д.В. Ефект та ефективність діяльності організації. Економічний розвиток держави та її соціальна стабільність: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (15 травня 2018 р.). Ч. 1. Полтава: ФОП Пусан А.Ф., 2018. С. 125-126.

17. Кулиняк І.Я. Тенденції та перспективи розвитку ринку фінансового лізингу в Україні. Вісник соціально-економічних досліджень. 2019. № 1 (69). С. 48-57.

18. Лизанець А.Г. Реінжиніринг бізнес-процесів як метод вдосконалення ведення бізнесу. Науковий вісник Мукачівського державного університету. 2018. Вип. 2 (10). С. 54-57.

19. Лігоненко Л.О. Цільові параметри планування інноваційного розвитку підприємств. Економіка розвитку. No 3 (75). 2015. С.80-87
20. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. Минск: Новое знание, 2002. 704 с.
21. Лісовий А.В., Чуницька І.І. Аналіз фінансових ресурсів як базис формування фінансового потенціалу. Бізнес-Навігатор. 2010. Спецвип. 21. С.96–101.
22. Ващенко Л.О. Інформаційне та методичне забезпечення аналізу фінансового стану підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит»; Державна академія статистики, обліку та аудиту Держкомстату України, 2005. 20 с.
23. Белікова Т.В. Оцінка фінансового стану підприємств побутового обслуговування: автореф. дис. канд. екон. наук: спец. 08.07.05 «Економіка торгівлі та послуг»; Харківський державний університет харчування та торгівлі, 2006. 20 с.
24. Притуляк Н. М. Ознаки фінансової стійкості – теоретична основа моделювання факторних систем / Н. М. Притуляк // Економіка. Фінанси. Право. – 2013. – № 1. – С. 26-31.
25. Єлецьких С. Я. Удосконалення процесу управління фінансово стійким розвитком промислового підприємства / С. Я. Єлецьких // Економіка промисловості. – 2012. – № 3-4(59-60). – С. 74-80.